
KULTURALLIANSEN

INNHOLD

Hvorfor kartlegge?	3
Snåsa kommune.....	4
Hovedfunnene i Snåsa kommune.....	4
Planer og strategier i Snåsa kommune	5
Anbefalinger	6
Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?.....	7
Aktiviteter fordelt på kulturuttrykk.....	8
Hvem eier rommene som brukes.....	9
Når er husene bygd.....	10
Hvor ligger rommene.....	11
Hva brukes lokalene til	13
Størrelse på rommene	14
Tilgjengelighet.....	15
Tilgang på lager.....	16
Bakgrunnsstøy	16
Rom og hus som er med i undersøkelsen.....	17
Lag og foreninger med aktivitet i de kartlagte rommene.....	17
Om Kulturalliansen.....	18
Bilder fra kommunen.....	18

Forsidebilde:
 Forsamlingshuset Vonheim
 Foto fra kartleggingen

Hvorfor kartlegge?

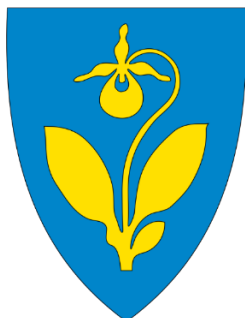
Å ha tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet. Dessverre er dette mangelvare, spesielt for de lokale frivillige kulturorganisasjonene. Selv om mange kommuner har god oversikt over sine kulturlokaler, så er savnet etter en uttømmende og landsomfattende kartlegging stort. Kulturalliansen har derfor, i samarbeid med Norsk musikkråd og Kulturrøm, tatt initiativ til å gjennomføre dette. Vi mottar støtte fra Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen til kartleggingen, og har også bred støtte i fylkeskommuner, politikere og – ikke minst – fra kultursektoren og våre egne medlemmer.

Kulturalliansens kartlegging omfatter lokaler som brukes av kulturfrivilligheten i en kommune. Målet med kartleggingen er å gi kommunen et grunnlag for å lage en plan for sine kulturarenaer, og et utgangspunkt for dialog med frivilligheten om tilstand og behov.

For å kunne sammenligne Snåsa kommune med relevante tall, har vi valgt å bruke tall fra den første samlingsrapporten over 25 kommuner («Kartlegging av 25 kommuner»). Hovedfunnene derfra er:

- De fleste lagene har øving og framføring i kommunale og organisasjonseide bygg
- 76 % av musikkøvelsene foregår i lokaler som ikke er akustisk egnet for aktiviteten
- Det er for liten kunnskap blant lagene om hvilke akustiske forhold som egner seg til deres aktivitet
- De fleste korpene, samt mange band, øver i skolebygg
- En tredjedel av alle kor øver i kirker, og enda flere holder konsertene sine der
- Grendehus er arena for mange teatre, band og dansere
- 49,2 % av lokalene som lagene øver i, er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne.
- Aktivitetene har ikke tilstrekkelig tilgang til lager
- Det er stort behov for oppgradering av organisasjonseide bygg

Snåsa kommune

Hovedfunnene i Snåsa kommune

Omfang:

Det er kartlagt 6 hus med 7 rom i Snåsa. Ingen av dem er skolebygg i bruk i dag, noe som er uvanlig da de fleste kommunene vi har kartlagt har aktiviteter for det frivillige kulturfeltet på skolene. Vi mener at vi for Snåsa har fått en kunnskapsbase hvor det ligger mange verdifulle kommentarer med detaljer om de kartlagte lokalene og nåværende oppussingsbehov.

Tilgjengelighet:

Snåsas lokaler er bedre enn gjennomsnittet når det gjelder tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Vi vil spesielt trekke fram Snåsa samfunnshus, som på Kulturscenen har heis fra gulvet i salen og opp til scenen slik at bevegelseshemmede får adkomst til scenen.

Alder:

De fleste av lokalene som er kartlagt i Snåsa, er kommunalt eid.

I motsetning til andre kommuner, er alle de kartlagte lokalene gamle. Det nyeste er Snåsa samfunnshus, som er over 50 år gammelt.

Snåsa Kirke er kartlagt selv om den en periode har vært stengt i påvente av takreparasjon, og derfor ikke har vært i bruk til konserter eller øvinger.

Akustikk:

Flere enn gjennomsnittet er misfornøyd med akustikk og ventilasjon. Det er ikke veldig mange brukerrapporter, så det statistiske grunnlaget er svakt, men det er verdt å merke seg at de som synger i kor er misfornøyd med akustikk, spesielt i øvingslokalene.

Samarbeid:

Snåsa har et eget andelslag med formål å eie og drifte teknisk utstyr for kulturaktiviteter på kulturscenen i Snåsa Samfunnshus. Lydanlegg er anskaffet, og de håper å få et velfungerende oppsett der både lyd, scenelys og øvrige tekniske installasjoner holder mål for det meste av arrangement i salen. Andelslaget består av private aktører og grupper som er brukere av det kommunalt eide huset. Det har allerede fått tildelt tre statlige tilskudd til sitt formål, og det fremstår som en fin måte å organisere seg på – også som en partner med faglig tyngde i samarbeid med kommunen.

Utvalgte kommentarer fra undersøkelsen:

Vinje gamle skoles klasserom brukes til malekurs m.m. (Snåsapaletten).

- «Har kodelås til rommet slik at alle medlemmene kan male når ein ynskjer utanom fellessamlingane. Er veldig fornøyd med rommet og delfinansierer leiga ved å ha loddsal kvar haust. Loddsal og kontingent fra medlemmene er nok til å kunne betale den månadlege leiga til Snåsa kommune»
- «Dei har laga seg ein sofakrok som dei har sosiale pausar, her vert det både diskutert politikk og fortalt røvarhistoriar. Dei har sjølv finansiert oppussing av rommet (og toalett i 1. høgda) Dei er særst nøgd med å ha eit rom der utstyret kan stå fra tid til anna, samt bord og stolar slik at dei slepp rigge og rydde to gongar i veka.»

Lensmannslåna i Krogsgården har behov for maling med linolje og reparasjon av vinduer.

- «Vanskelig å anslå eksakt [aktivitetsnivå] da bruken varierer med årstidene, mye i den varme årstiden, lite om vinteren. Dette kan endre seg om vi får til vinduene og kan holde på varmen.»

Planer og strategier i Snåsa kommune

Kultur- og musikklivet i Snåsa har fått et oppsving igjen etter koronapandemien.

Ett eksempel er Snåsa orkesterforening som er oppe og går etter å ha ligget nede i over 10 år, i tillegg til økt oppslutning om kor og korps, ifølge avisa Snåsningen.

Kommunen skriver på sine nettsider dette om det lokale kulturarbeidet sitt:

- Kulturenheten ønsker også å delta i samfunnsutviklingen ved å bidra til å bygge et attraktivt lokalsamfunn for Snåsa som bo-kommune og for næringsutvikling. Vi har som mål å bidra til å øke trivselen og dermed være et forebyggende helsetiltak, opprettholde attraktiviteten for fastboende og potensielle tilflyttere, og bidra til god omdømmebygging
- Snåsa er forvaltningskommune for sørsamisk språk, kultur og historie. Vi har språksenteret Gielem Nastedh, museum og kultursenteret Saemien Sijte og andre som skal ivareta samiske interesser.
- Kulturkontoret har prosjekt-basert samarbeid med sørsamisk enhet, om oppfølging av utviklingsdelen av samarbeidsavtalen mellom Snåsa kommune og sametinget.
- Vi har oversikt over lag, foreninger og arrangement. Å sørge for at frivillig og kommunalt kulturliv spiller sammen og utfyller hverandre, er en viktig del av kulturledelse i kommunen.

Anbefalinger

Tilgjengelighet/Universell utforming:

Vi oppfordrer huseierne til å være spesielt oppmerksom på akustikk og lydforhold. Også mange uten hørselstap har behov eller god nytte av forbedrede lytteforhold. Særlig barn med ADHD, Autisme, lese-skrivevansker, generelle lærevansker samt eldre vil ha behov for et forbedret lyd miljø. Dette gjelder også de med et annet morsmål. Her vil f.eks. teleslynge, auracast og gode akustikkforhold gjøre at aktiviteter og framføringer når en mer mangfoldig allmenhet; både som utøvere og som publikum.

Norsk musikkråd kan være behjelpelige med å få gjennomført akustikkmålinger der man vurderer tiltak – og man kan søke støtte til å få finansiert dette. [Akustikkmåling av rom – Tilskudd.no \(dfo.no\)](https://www.tilskudd.no/dfo.no)

Selv om Snåsa er litt bedre enn gjennomsnittet, anbefaler vi at man jobber videre med å gjøre lokalene tilgjengelig for folk med nedsatt funksjonsevne, f.eks. HC-toaletter, rullestolramper osv.

Sitat Snåsapaletten – Vinje gamle skole:

- «At heisen er i ustand gjere til at nokre vert ekskludert. Ein rullestolbrukar har lyst til å delta, men kan ikkje grunna adkomsten til rommet. Dei har også fått signal fra fleire som ville ha delteke dersom dei ungjekk trapper.»

Kartlegging videre:

Det er mulig det kan være kulturaktivitet på skolene som ikke er kartlagt og Kulturalliansen anbefaler en kartlegging av disse lokalene.

Vi minner om at alle lag som mottar voksenopplæringsstøtte, har rett til gratis bruk av skoler. Det kan gjelde kor og korps, men også husflidslag, leikarringer, teaterlag osv.

Kulturråd

Vi mener det er viktig med et godt samarbeid mellom kommunen og det organiserte, frivillige kulturlivet for å best mulig å støtte de lokale aktivitetene. Hvis man ikke allerede har et samarbeidsorgan, anbefaler vi at kommunen inviterer til et kulturråd. I tillegg til samarbeid, vil innspill, høringer og prioriteringer kunne diskuteres i et bredt kulturfrivillig fagmiljø.

Her vil vel erfaringene fra organiseringen av andelslaget Snåsa Kulturscene være noe man kan bygge videre på. I tillegg til musikk/sang/teater bør en større bredde av det frivillige kultur- og foreningslivet være representert. I Snåsa vil det kanskje være kulturminnevern og sørsamisk kultur som bør inngå i et slikt kulturråd. Bredde gir styrke – blant annet i samtaler med bevilgende myndigheter.

Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?

Hovedmålet for prosjektet er å gi kunnskap om lokaler som brukes til kulturformål – hvem som er eier, hvem som bruker dem, og om de er egnet til den bruken de har. Med det nye kartleggingsverktøyet skal de viktigste opplysningene om lokalene registreres og settes i sammenheng. I hovedsak er det kulturfrivilligheten selv som gjennomfører kartlegginger, mot et lite dugnadstilskudd. Vi ser også at fylkeskommunene er interessert, og oppfordrer kommunene til å ta et ansvar, noe flere kommuner også har gjort. Kulturalliansen samarbeider på mange ulike måter for å på best mulig måte nå fram i hver kommune.

I Snåsa kommune er det Noregs Ungdomslag, i samarbeid med Stiftinga Hilmar Alexandersen, som har utført kartleggingen som ble ferdigstilt i august 2023. De har også samarbeidet med prosjektet Huset i bygda som vil skape synligere og sterkere organisasjonseide kulturbygg i Norge

Selve databasen som er opprettet består av kartlegginger av rom, lokaler, arenaer og hus som brukes i kultursammenheng, både til øvelse, undervisning, produksjon, forestillinger og framvisning. Kartleggingen fanger ikke bare opp de mest sentrale opplysninger om lokalene, men også brukernes egne oppfatninger av lys- og lydforhold, lager, ventilasjon og tilgang. Brukerne har i tillegg mulighet til å forklare hva de er spesielt fornøyde eller misfornøyde med. Hele databasen ligger tilgjengelig på database.musikklokaler.no/kultur.

Erfaringsmessig er dette innsikt og kunnskap som mange kommuner er interesserte i, siden de gjerne får spørsmål fra ulike aktører om tilgang til lokaler. Kommunene har også et ansvar for å sørge for at det er en likebehandling mellom ulike frivillige aktører når det kommer til anlegg og lokaler. Da trengs det kunnskap om hvem aktørene er, hvilke behov de har, og hva som eventuelt er utfordringene med tilgang og egnethet.

Vi anbefaler også at man går inn i den nye ressursiden [Kulturlokaler.no](https://kulturlokaler.no). Der kan du finne råd og veiledninger om utbedring av eksisterende lokaler og bygging av nye kulturbygg, med sjekklister for rom til ulike typer bruk.

Kulturalliansen takker for god innsats, og ønsker lykke til med det videre arbeidet.

Oslo, januar 2024

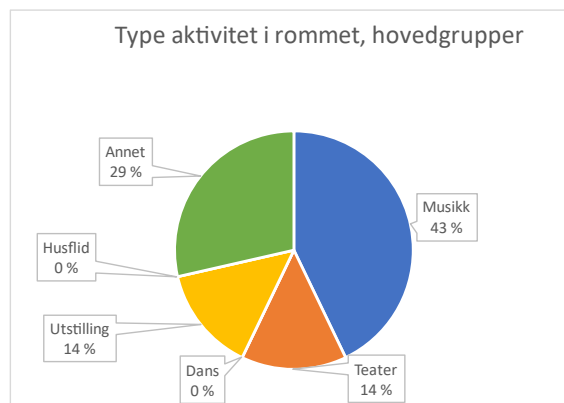
Marianne Ween
Daglig leder

Marie Hustad/Åse Nilsen
prosjektmedarbeidere

Aktiviteter fordelt på kulturuttrykk

Antall rom som brukes av hvert kulturuttrykk

Type aktivitet	Antall
Musikk	3
Teater	1
Dans	0
Utstilling	1
Husflid	0
Annet	2
Sum	7

Type aktivitet, musikk	Antall
Kor	2
Annet lydsvak	0
Korps	1
Annet lydsterk	0
Band	0
Annet forsterket	0
Sum	3

Lydsvak musikk (Akustisk lydsvak musikk):

Musikk som framføres med primært lydsvake instrumenter eller sang. Typiske grupper er sangkor, vokalensembler, visegrupper, strykeorkester og grupper med strengeinstrumenter (for eksempel gitar) uten forsterking.

Forsterket musikk:

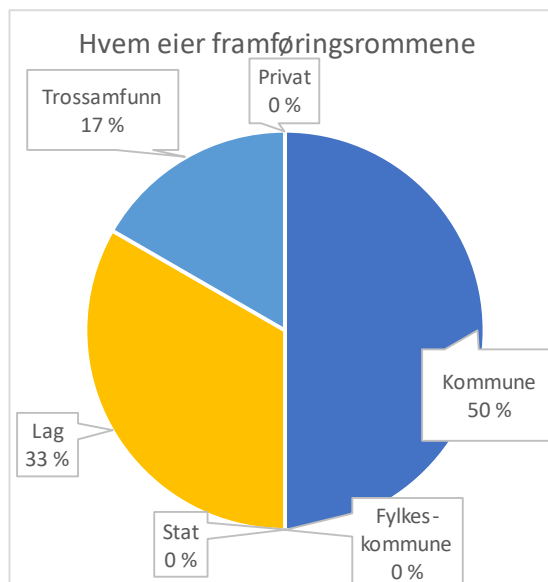
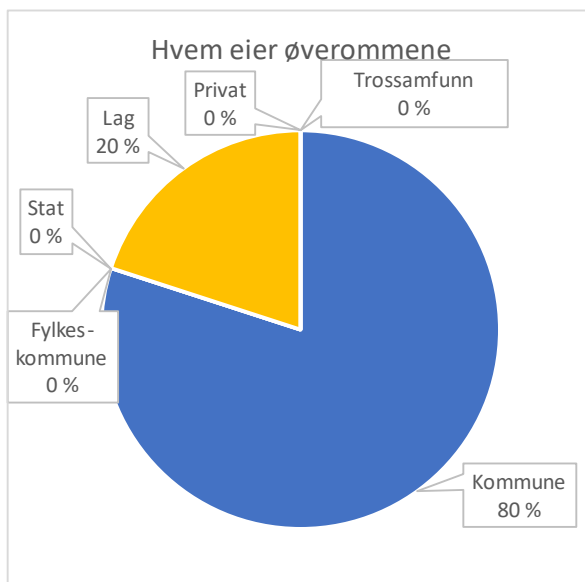
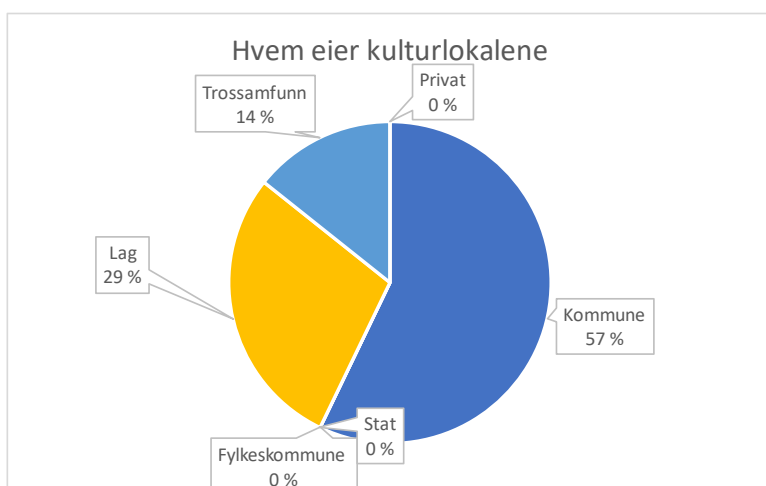
Forsterket musikk omfatter all musikk som formidles via forsterker- eller PA-anlegg, dvs. pop- og rockeband (inkl. elektronika), jazzband, vokalgrupper, storband samt musikaler eller lignende, der lyd hovedsakelig spres gjennom forsterkeranlegg.

Lydsterk musikk (Akustisk lydsterk musikk):

Musikk som framføres med akustiske instrumenter som produserer kraftig lyd. Typiske grupper er brassband, janitsjarkorps, storband og symfoniorkester med blåsergruppe. Slagverk og operasang går inn i denne kategorien.

Hvem eier rommene som brukes

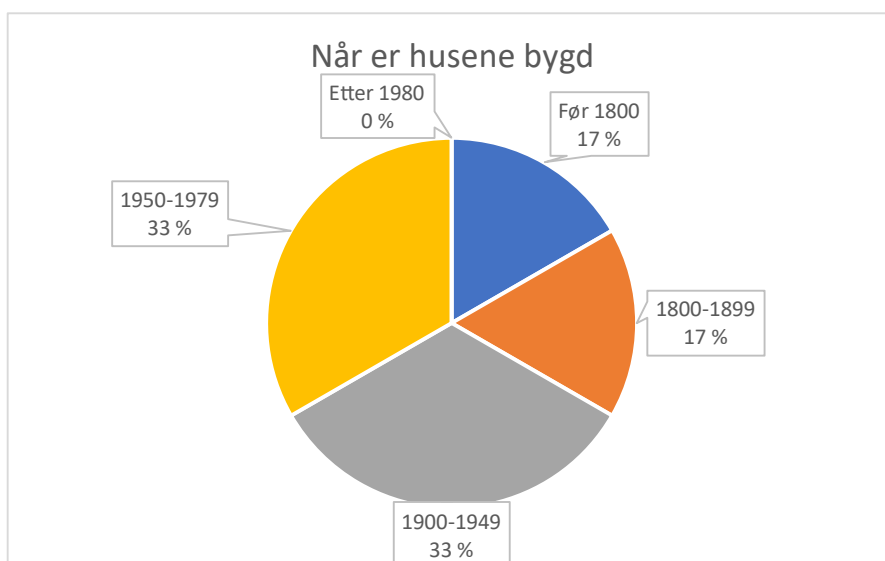
Eiertype	Rom	Aktivitet øving	Aktivitet framføring
Kommune	4	4	3
Fylkeskommune	0	0	0
Stat	0	0	0
Lag	2	1	2
Trossamfunn	1	0	1
Privat	0	0	0
SUM	7	5	6

Eierskap til rommene er interessant fordi det sier noe om hvem som har ansvar for – og mulighet til – å forbedre standard og å tilpasse lokalene bedre til ulike kulturaktiviteter. Det sier også noe om hvilke tilskudd som kan være aktuelt å søke for å få til forbedringer.

Når er husene bygd

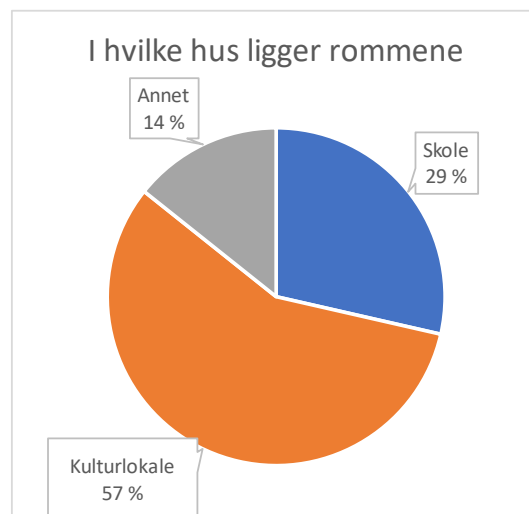
Byggeår	Antall
Før 1800	1
1800-1899	1
1900-1949	2
1950-1979	2
Etter 1980	0
Sum	6

Byggeår er interessant fordi nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet kan føre til påkrevde utbedringer i tillegg til utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnet for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

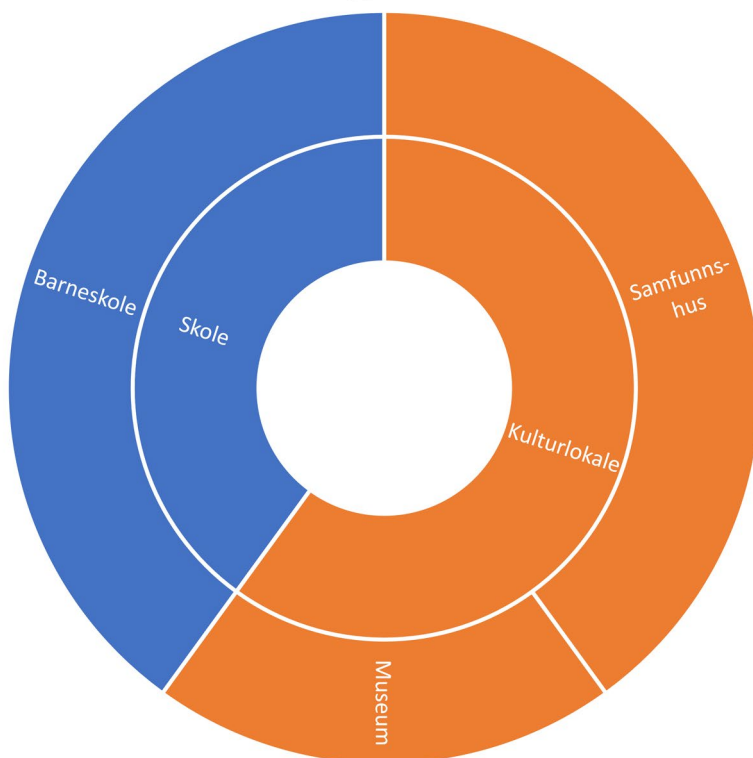
Hvor ligger rommene

Type hus	Antall rom
Skole	2
Kulturlokale	4
Annet	1
Sum	7

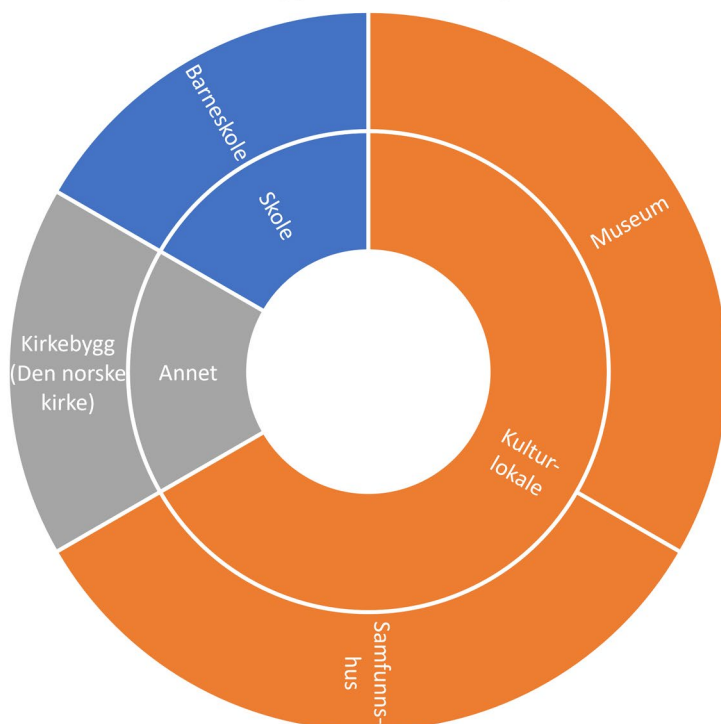

Hustype	Undertype	Øving	Framføring
Skole	Barneskole	2	1
Skole	Ungdomsskole	0	0
Skole	BU-skole	0	0
Skole	Videregående	0	0
Skole	Høyskole	0	0
Kulturskole	Kulturskole	0	0
Kulturlokale	Samfunns-/ungdomshus	2	2
Kulturlokale	Kulturhus	0	0
Kulturlokale	Fritidsklubb	0	0
Kulturlokale	Konsertsted	0	0
Kulturlokale	Bibliotek	0	0
Kulturlokale	Galleri	0	0
Kulturlokale	Museum	1	2
Annet	Idrettslokale	0	0
Annet	Bar/restaurant/ selskapslokale	0	0
Annet	Kirkebygg (Den norske kirke)	0	1
Annet	Menighetshus (Den norske kirke)	0	0
Annet	Lokaler for øvrige livssyn	0	0
Annet	Eldresenter/sykehjem	0	0
Annet	Barnehage	0	0
Annet	Annet	0	0
Sum		5	6

I hvilke hus ligger øverommene

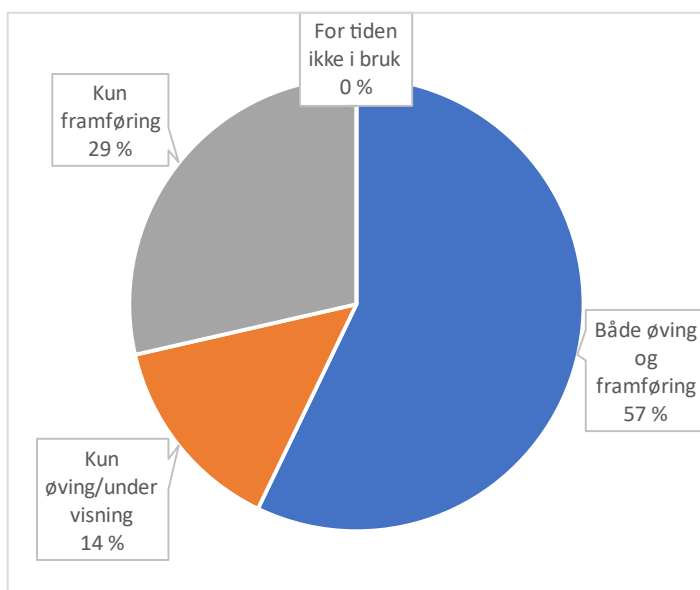

I hvilke hus ligger framføringslokalene

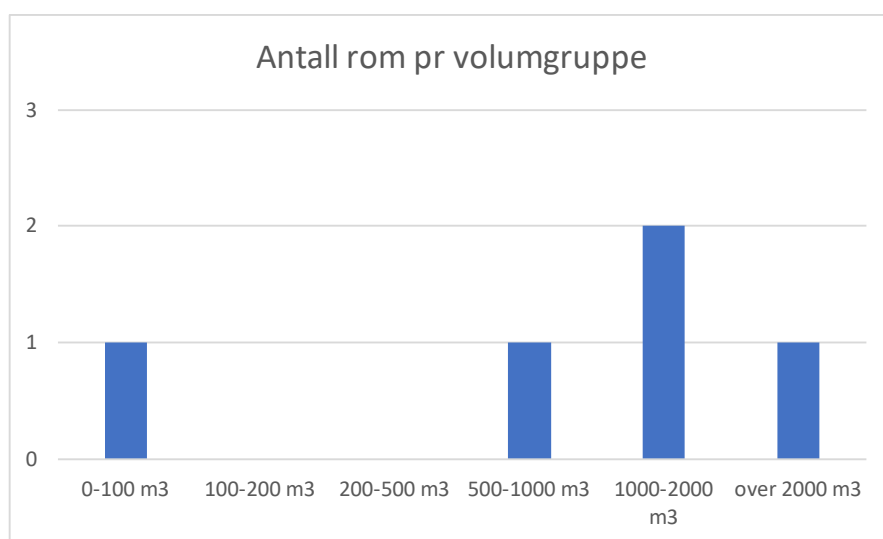
Hva brukes lokalene til

Rommene brukes til	
Både øving og framføring	4
Kun øving/undervisning	1
Kun framføring	2
For tiden ikke i bruk	0
Sum	7

Størrelse på rommene

Romstørrelse	Antall
0-100 m ³	1
100-200 m ³	0
200-500 m ³	0
500-1000 m ³	1
1000-2000 m ³	2
over 2000 m ³	1

Grafikken gjelder rom som er i bruk (inkludert Snåsa kirke)

Rommets størrelse, forholdet mellom lengde og bredde, samt rommets takhøyde, er svært viktig for akustikken og hvor mange utøvere/publikum som rommet er egnet for. Øver og framfører man i lokaler som ikke har tilstrekkelig størrelse og akustikk kan det føre til dårligere trivsel og dårligere kunstnerisk resultat, og kan i alvorlige tilfeller også medføre helseskader som tinnitus og hodepine.

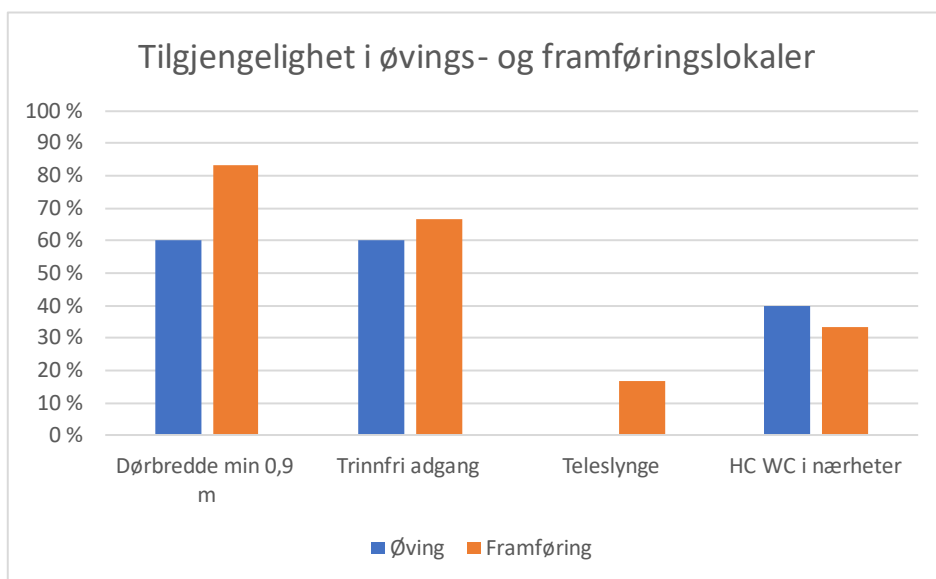
Et vanlig klasserom er ofte ca. 80 m³ og har takhøyde på ca. 2,7 m – dvs. et volum på ca. 220 m³. Gymsaler (eldre type) har ofte mål på ca. 10m x 20 m med 5 m takhøyde – dvs. ca. 1000 m³. Mange aktiviteter trenger store rom til sin aktivitet, f.eks. skolekorps med 35 medlemmer har behov for ca. 1500 m³.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finner du her:

[Musikklokaler.no](https://musikklokaler.no)

Tilgjengelighet

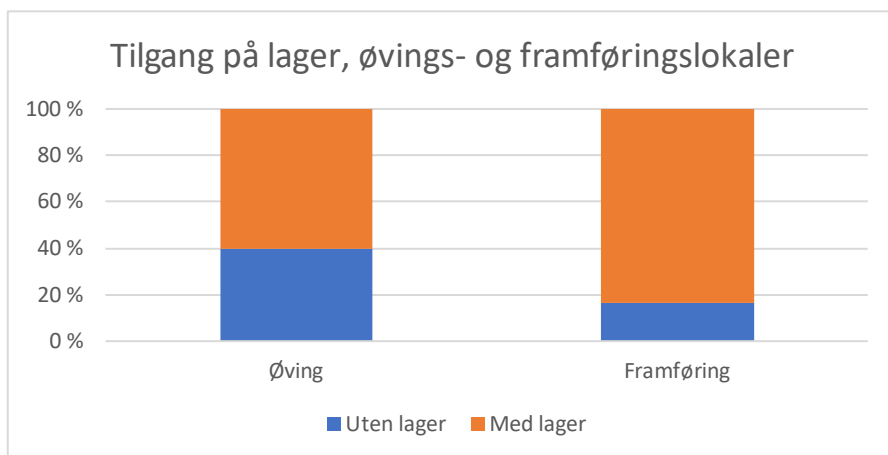
Type	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Dørbredde min 0,9 m	3	60 %	5	83 %
Trinnfri adgang	3	60 %	4	67 %
Teleslynge	0	0 %	1	17 %
HC WC i nærheter	2	40 %	2	33 %
Alle øverom	5		6	

Økede krav til tilgjengelighet gjør at dette må planlegges inn om man skal gjøre endringer i rommene.

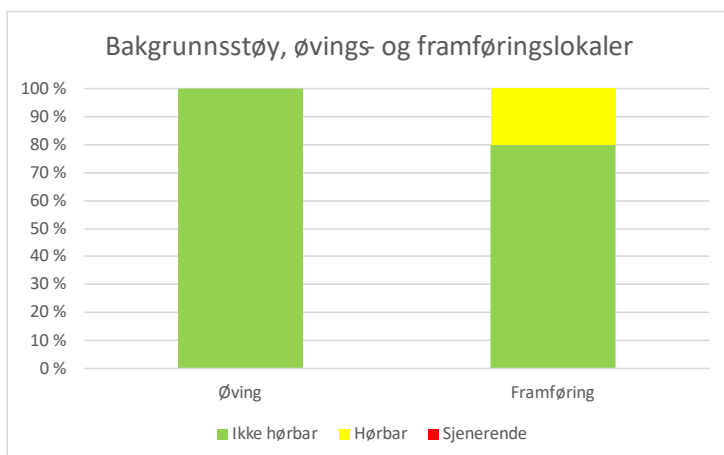
Tilgang på lager

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Uten lager	2	40 %	1	17 %
Med lager	3	60 %	5	83 %
Sum	5		6	

Bakgrunnsstøy

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Ikke hørbar	3	100 %	4	80 %
Hørbar	0	0 %	1	20 %
Sjenerende	0	0 %	0	0 %
Sum	3		5	

Rom og hus som er med i undersøkelsen

Følgende hus og rom er med i kartleggingen:

Hus

Snåsa kirke
Breide Samfunnshus
Snåsa Samfunnshus/Snåasen savka
Vinje gamle skole
Vinje gamle skole
Lensmannslåna I Krogsgården
Forsamlingshuset Vonheim

Rom

Skipet
Storsalen
Snåsa Kulturscene
Gamle Vinje skole, gymsalen
Klasserom i 2.etg
Lensmannslåna i Krogsgården
Forsamlingshuset Vonheim

Lag og foreninger med aktivitet i de kartlagte rommene

Lag og foreninger

Foreninga Krogsgården
Snåsa Blandakor
Snåsa bygdesimal
Snåsa Janitsjar
Snåsa Teaterlag
Snåsapalletten
Uspesifisert kor

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen er en paraply for frivillige kulturorganisasjoner, stiftet 5. september 2016.

Kulturalliansen vil:

- Styrke det frivillige, organiserte kulturlivets posisjon og rammevilkår i samfunnet
- Levere faktabaserte råd og innspill til medlemmer, politikere, departement og kommuner for å oppnå dette

Vi er:

- Felles talerør for det organiserte, frivillige kulturlivet
- Møteplass for organisasjonene
- Kompetansebase for faktabaserte analyser om rammevilkår og behov for det frivillige kulturlivet

Våre medlemmer:

- Vi har i dag 35 medlemsorganisasjoner som engasjerer seg innen musikk, song, korps, dans, teater, revy, kulturarv, læring, gaming og laiving.

Kulturalliansen støttes av Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen.

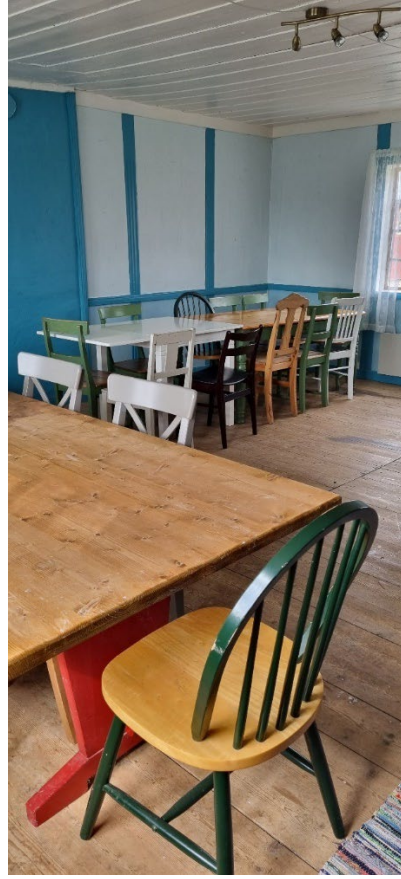
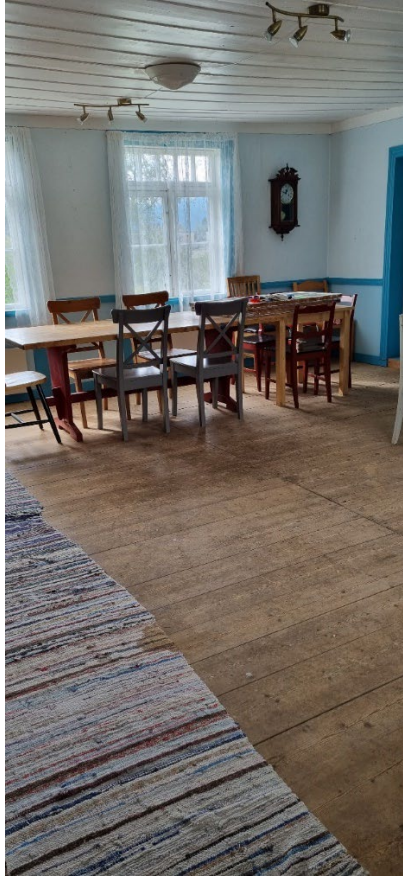
Bilder fra kommunen

Bilder fra kartleggingen:

Snåsa kirke

Lenmannslåna i Krogsgården (øverst neste side) / Forsamlingshuset Vonheim (nederst)

KULTURALLIANSEN

Kulturalliansen, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo, kultur@kulturalliansen.no
www.kulturalliansen.no